

njimi! Kaj porekó moji tovariši, ko zvedó, da je najpobožnejši človek v selu v mojih pestéh?"

Hudir se je nasmijal, tako je bil radosten; spomnil se je, kako bode v peklu dražil svoje repate tovariše, kako bode besil šepasti hudič, ker bodo čestili ga, da je najbistroumnejši med njimi.

"Nu, Vakula!" — pisknil je hudir, pa ni zlezel mu z vratu, kakor bi se bil bal, da utegne kovač uloviti ga — "ti znaš, da nič ne zgodí se brezi pogodbe."

"Jaz sem pripravljen!" — pritegnil je kovač. Slišal sem, da vi pišete s krvjo; čakí, da žrebelj vzamem iz žepa!" V tem je roko stegnil na hrbet — in ulovil je hudoba za rep.

"Dej, kakov burkež si!" — kriknil je hudobec in nasmijal se, — "nu, dovolj je uže te šale!"

"Čakí, golobček!" — vskriknil je kovač — "kako ti godi to?" — O teh besedah se je pokrižal, hudobec pa je takoj bil krotak, kakor kako jagnje. "Čakí!" — rekel je Vakula in za rep vlekel ga k tlem — "naučim te na greh zapeljevati dobre ljudi in poštene kristjane."

Po teh besedah je kovač hudirju skočil na hrbet in dvignil roko, da naredí ž njo znamenje sv. križa.

"Usmili se me, Vakula!" — vzdihnil je hudir bolestno — "učinim ti vse, česar potrebuješ; ne označi me z groznim križem!"

A, dej, zdaj pa drugače piščeš, preteti inozemec! Zdaj znam, kaj moraš učiniti mi. Takoj me zadeni na svoj hrbet! Čuj, odnesi me brzo, kakor kaka ptica!"

"Kam?" — povprašal je hudir žalostno.

"V Petrograd, naravnost k carici!" — povedal mu je kovač, a zgenil se je vsled samega straha, ko je bil začutil, da je hudoba dvignila ga v zrak.

Dolgo časa je stala Oksana in premišljala čudne kovačeve besede. Njé notrine glas je očital jej, da je prekruta bila do njega. "Ko bi bil res sklenil, da učini kaj groznega? — Morebiti je zbog samega gorjé sprijaznil se s katero svojih vrstnic in vsled same nevolje začne slaviti jo, da je prva krasotica na svetu! Ne, čestí me, saj sem tako krasna! Nikakor ne razkalí prijateljstva do mene; samo šali se, potajil se je. Ne mine deset minot, pa pride iskat me gotovo. Jaz sem res odurna. Moram mu, če prav nerada, pokazati prijaznost. Ali se bode razveselil!" A vrtoglava krasotica se je uže zopet šalila s svojimi tovarišicami.

"Čakite!" — rekla je izmed njih ena — kovač je zábil vreči vzeti s seboj, gledite, kako ste polni! Drugače je koledoval, nego smo mé: podoba je, da so mu dajali cele četrti janjcev, klobas, peciva pa bi ne bilo mogoče prešteti. Dejte, vse praznike bode dosti jela."

"Ali ste kovačevi vreči to?" — vprašala je Oksana, "odnesimo ji takój na moj dom, da pogledamo, kaj je nakoledoval vá-nji."

Vse deve so s smehom odobrile ta nasvet.

"Saj ne moremo dvigniti ni jedne!" — zakričala je tolpa soglasno in zaman mučila se z vrečama.

"Čakite" — rekla je Oksana — "odhitim precej po sani in odpeljemo ji na saneh!"

Cela tolpa je ubrala pot po saní.

Jetnikom je silno zoprno bilo sedeti v vrečah; djak je bil uže s prstom zvrtil dosti veliko luknjo. Čub sam ni nič menj želel svobode, čutil je, da sedí na necem živem.

(Dalje prih.)

Naši dopisi.

Iz Postojine 3. avgusta. (Izv. dopis.) Dne 30. julija obhajali smo pri nas obletnico bivanja presvitlega ce-

sarja v Postojini s primerno slavnostjo. Zvečer 29. julija razsvetlile so se hiše in naša domača godba svirala je koračnice po trgu pred stanovanjem gosp. glavarja Globočnika pa cesarsko himno. Druzega dne zjutraj ob 8. uri bila je sv. maša z azistenco, s svežim cvetjem lepo ozaljšani farni cerkvi. Sv. daritve udeležili so se vsi c. kr. uradi, občinski zastop, čitalnica, požarni brambi postojinska in otoška, učiteljstvo sè šolsko deco; na šolski zastavi smo pripeli nova trakova črnega in žolttega z napisom: "V spomin bivanja Nj. Veličanstva v Postojini dné 15. julija 1883" — daroval ju je preč. gosp. dekan. Po sv. maši šli smo "in corpore" v šolsko poslopje, kjer se je vršila šolska slavnost v okusno ozaljšani sobani prvega razreda. Vse točke sporeda izvršile so se pohvalno; izlasti dopadala sta se nam slavnostna govora učenca 4. razreda Fr. Smerdova in učenke deklishe šole Antonije Sterletove, kakor tudi deklamacije: "Pridna deklica"; "Nj. Veličanstvu presvitlemu vladarju Franc Josipu"; tudi petje bilo je vbrano.

Popoludne šla je šolska deca iz Postojine k logarjevi hiši — Rauber-Commando, kjer se je okrepčala z jedjo in pijačo ter na duhu razvedrovala s petjem, telovadbo do večernega mraka. Sè svojo pristojnostjo počastile so deco tū najodličnejše osebe postojinske: gg. general Marizki, glavar Globočnik, dekan Hofstetter, sodnik Tomšič, advokata dr. Dev in Pitomic, notar Bezeljak itd.; v svoje veselje opazili smo med nami tudi notranjska veljaka prezaslužna gg. Obrezo in dr. Sterbenca ter več gg. učiteljev postojinskega in logaškega okraja. — Razvidno je, da se sme prištevati šolska ta slavnost najlepšim; na njo z ponosom ozira se šolska deca, nje vrlo vodstvo in krajno šolsko predstojništvo, kateremu načelnik je za šolo izvanredno vneti prečastni gospod dekan.

Ta dan odkrila se je v Jami v čarobnem "Belvedere" piramida, katero diči napis: "Am 15. Juli 1883 haben Se. Majestät gelegentlich des Landesfestes der Vereinigung des Landes Krain mit den Erbländen zur jubelnden Freude der Bevölkerung neuerlich die Grotte mit Allerhöchst Ihrem Besuche zu beehren geruht".

Iz Pivke 2. avg. (Doslednosti.) Mi Pivčanje in sploh Notranjci dobro poznamo konsekvenco in doslednost g. dr. Zarnika. V tem obziru je on jeklen mož, kateri se od svojih nazorov niti za las premakniti ne dá. In ravno zavoljo tega se je uže pred in po županskem shodu (dne 18. maja t. l.) pričelo premišljevati, kje in kako bi se mesto odstopelega dr. V. Zarnika vreden kandidat za nadomestilno volitev v deželni zbor dobil. Ugibalo se je na vse kraje, in slednjič se sklenilo, pismeno se do gosp. državnega poslanca A. Obreze, kateri bil je tačas še pri državno-zborskih sesijah, naravnost na Dunaj obrniti se, ter ga zaprositi, da bi hotel deželnozborske nadomestilne volitve mandat prevzeti. Pisalcu teh vrstic je pozitivno znano, da se je bilo to tudi v resnici zgodilo; a gosp. A. Obreza obotavljal se je, tedaj mu pismeno ponujani mandat prevzeti. Kakor hitro bile so sesije državnega zbora zaključene, in je g. A. Obreza na dom se povrnil, šli so od tukaj sosebno do njega, ter so ga osebno in ustmeno prosili, da sprejme mandat nadomestilne volitve, čemur pa ni več naravnost odrekel. Gospod Obreza se je nam Pivčanom posebno o Abendrothovih spletkah prikupil, ker je spravil za nas prevažne in koristne reči na dan, o katerih se nobenemu drugemu niti sanjalo ni. Ker imamo tudi še drugo važno stvar, vodo "Bistrice-Reko" pred Tržačani braniti, ne imeli bi gledé te branitve v deželnem zboru gotovo nobenega boljšega zastopnika, nego je g. A. Obreza, ali pa, ko bi ta celó mandata prevzeti ne hotel, bil bi g. M. Torkar. Upamo pa še vedno prav trdno, da nam vrli g. A. Obreza našo

željo spolni, katere nam zadnjič več naravnost odrekel ni. Bog ga živi toraj, kot našega prihodnjega deželnega poslanca!

Vsi slovenski listi, brez razločka barve, priznavajo nam Notranjcem pravo národno in politično zavednost; nikjer se ni še čitalo, da bi nam to prevažno in prepotrebno lastnost odrekli. Ker nas uže sploh kot politično zreli in narodno-zavedni faktor smatrajo, čudno nam se v resnici zdi, kako morejo se slavna uredništva nekaterih slovenskih listov zavoljo naše nadomestilne deželnozborske volitve nekaj časa sem v svojih žurnalih tako neslano lasati. — Še bolj čudno se pa nam zdi, kako more „Slovan“ v svoji zadnji številki vzvišeno osebo preblagorodnega gosp. Andreja barona Winklerja z agitatorji za A. Obrezo in proti dr. Zarniku v eno mavho zmetati. Ni lepo ne, še za priprostim človekom „šnofati“, kam je šel on svoj prosti čas razvedrilno preživat in prebivat; a še grše je pa, ako ljudje, kateri hočejo za olikane veljati, tako po ženski maniri za visokimi osebami po njihovih družinskih razmerah — stičejo. Le-to pa ni več izobraženo-olikanega človeka dostojno in vredno dejanje!

Pred volitvenim pragom bomo si uže sami vedeli pomesti; naj se toraj zastran nas nikomur sivi lasje ne delajo, a nas pa za drage novce, katere moramo kot naročnino za slovenske liste plačevati, mesto tečnega in koristnega berila ne pasite le z neslanimi prepiri in laskanjem. Za svoje solde zahtevamo tečne dušne hrane in dostojne pisave po časopisih, ne pa grdega kavsanja in preprirov.

Gospodu dr. Zarniku, kot bivšemu našemu poslancu, smo za vse, kar je kedaj sploh za nas dobrega zagovarjal, prav iz srca hvaležni, a njegove doslednosti, katera mu je gotovo sveta stvar, nočemo mu krhati in begati, kajti „pravi mož ostane tudi konsekvantni mož“. Za opetovanje volitev nimamo niti časa, niti novcev, da bi jih zapravljali.

Pivčan.

Prem 3. avg. (*V prospeh koristne sadjereje. Javna zahvala.*) „Iz malega raste veliko“, veli stari pregovor. Ravno to veljalo bi tudi in velja o pričetku dejanskega podučevanja sposobne šolske mladine in odrasčenih v sadjereji po krajih, v katerih se v tem obziru do sedaj še nič podučevalo ni. Vrli strokovnjak g. R. Dolenc, vodja deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu nam je v svojem članku „Študije o povzdigi našega kranjskega sadjarstva“ celo kopico golih resnic in zlatih podukov v „Novicah“ podal. Slava mu! Ako bi se enkrat ti njegovi nasveti vsestransko energično in radikalno splošno spolnjevati pričeli, napredovala, razširjevala in povzdigovala bi se prekoristna sadjereja po celi domovini očitno. Iz lastnih skušenj trditi morem pa, da pri priprostemu ljudstvu po deželi dejanski poduk največ izdā; primerno število ur dejanskega poduka več koristi nego več tednov trajajoča suha teorija sama na sebi. Se vé, da nekoliko primerne teorije, in to o pravem času, je tudi v tem obziru vselej na svojem mestu; a tej sledé naj pa vselej potem tudi dejanske izpeljave, brez katerih bi se teorija sama ob sebi brezkoristno zopet kmalu popolno razkadila in pozabila. Pa, o tem dalje razpravljati ni danes moj namen. Spregovoriti bode naj mi le še par besedic dovoljeno.

Dnevi oddiha, dnevi velikih počitnic, kodar niso še, nastanejo tudi po deželi v kratkem za učence in ljudske učitelje. V teh dnevih in ob tem času odpočitka morejo tako dobro učitelji, kakor učenci ljudskih šol za prvi pričetek dejanskega poduka v sadjereji veliko koristnega storiti. Tu in tam po domovini bode tudi letos več ali manj raznovrstnega sadja; posebno se pa po nekaterih krajih po gmajnah ali pašnikih in po grmovjih nahaja cela množina lesnik in drobnic (divjih

peškarjev), kateri navadno slednje leto obilo obrodé. Za vsako peško iz takih sadežev je škoda, ako pod zló (v zgubo) pride. Tu in tam napravlja se iz raznih jabolk, tepk, štèlic in drugih raznih drobnic sadno vino ali mošt; v takih stisnjenih prešah, katere se navadno brez vse koristi zavržejo, je na tisoče kaljivih sadnih pešek, ako se prec odberó in se preše vgrete ne pusté.

Vsak zavedeni učitelj, kateremu je na blagru domovine in národa svojega resnično tudi kaj ležeče, more za povzdigo sadjereje med počitnicami s svojimi učenci prav veliko koristnega z nabiranjem sadnih pešek storiti. Lepo naj jim ob kratkem opiše vse koristi, katere nam sadjereja donaša, pové in pokaže naj jim, kako se sadne peške nabirajo in shranjujejo, ter naj jim pojasni, da človek z vsako kaljivo peško, ako jo sam pojé, ali pa pod zló priti pusti, požre in vniči eno celo veliko sadno drevó, katero bi ob svojem času obilnega sadú rodilo.

Mladina bode se med seboj poskušala, kedo bode med počitnicami na paši in ob drugih prilikah marljivejši v nabiranju sadnih pešek in kedo bode ob pričetku novega šolskega leta več in dobro ohranjenih svojemu učitelju v šolo prinesel. (Konec prih.)

Iz Ljubljane. (*Vabilo k slovesni „besedi“ na korist spomenika dr. Janeza viteza Bleiweisa-Trsteniškega*), katero priredi narodna čitalnica v Cerknici dné 10. avgusta v prostorih g. Josipa Milavca. Program: 1. Slavnostni govor g. Fr. Gerbiča. 2. Dürerer: „Domovina“, poje možki zbor. 3. Meyerbeer: Pesem pažetova iz opere „Hugenoti“, poje gospodična L. Daneševa. 4. Denza: „O, ko bi me ljubila“, poje gospá M. Gerbičeva. 5. Gall: „Spomlad in ljubezen“, tercet, pojeti gospé E. Lavričeva in M. Gerbičeva, ter gospodična L. Daneševa. 6. Suppé: „Opomnica“, poje g. Fr. Gerbič. 7. Ardit: „Marjetice“, polka-cantabile, poje gospodična L. Daniševa. 8. Verdi: Dvospev iz opere „Trovatore“, poje gospá E. Lavričeva in g. Fr. Gerbič. 9. Donizetti: Romanca iz opere „Lucrezia Borgia“, poje gospá M. Gerbičeva. 10. Donizetti: Cavatina iz opere „Linda di Chamounix“, poje g. Fr. Gerbič. 11. Nedved: „Zvezna“, poje možki zbor. 12. „Urlaubar“, komični prizor s petjem. — Po besedi ples. — Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina od osebe 50 kr. — Ker ima dohodek plemeniti namen, vabi k obilni vdeležbi vse čitalniške udeleženice ter vse narodnjake odbor.

— (*Gospod deželni predsednik baron Winkler*) vrnil se je preteklo nedeljo iz Logatca zopet nazaj v Ljubljano in prevzel zopet predsedniško uradovanje. Znano je, da je gospod deželni predsednik čas svojega odpusta porabil v to, izdelati kot izredno skušen veščak načrt onih prememb našega občinskega reda, katerim je soglasno pritrdila prav zato sklicana ênketa deželnih poslancev. — Zeleli bi bili neumorno delavnemu gospodu predsedniku izdatnejših, za njegovo zdravje potrebnih počitnic.

— (*Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske*) zboroval je preteklo nedeljo, in rešil je dolgo vrsto dnevnega reda, o katerih obširno poročamo prihodnjič. Med drugim začela se je obravnava o prenovi gospodarstva na društvenem vrtu, katera se bode nadaljevala prihodnjo nedeljo.

— (*Matičarjem v opomin in pojasnilo.*) Podpisani odbor „Matice Slovenske“ je določil v svoji 62. seji kot končni obrok za vplačevanje letošnje udnine dan 1. junija. Ker je tedaj omenjeni obrok uže davno potekel in ker je število onih letnikov, ki so udnino Matici letos uže poslali vskljub temu neprimerno nizko, opozorja odbor vse dosedanje letnike, ki letošnje udnine še niso plačali, naj blagovolé to v kratkem storiti, oziroma naj

javiyo svoj izstop, če jih ni več volja, društveniki biti. Posebno pa pozivlja poverjenike, naj bi blagovolili zaostale letnike svojega poverjeniškega okraja opomniti, da udnino skoro vplačajo, ter ob enem delovati na to, da pristopijo društvu novi udje. Čim rednejše je vplačevanje letnine, tem lažje je tudi odboru zadovoljiti društvenike, tem preje lahko dobé društvene knjige. Če društveniki tolikrat povdarjajo, da je, kar odbor sam tudi rad pripoznava, še skrajni čas, da se jamejo društvene knjige redno in pravočasno razpošiljati, naj tudi oni odboru, ki se resno trudi, po svoji moči ustrezati njihovim zahtevam, ne delajo težav in ovir z nerednim vplačevanjem. Več Matičarjev je želelo pojasniti zarad letošnje udnine. Bodi jim povedano, da znaša letošnja udnina, kot za druga leta, 2 gold. Vprašanje povišanja z 2 na 3 gold. se je pač obširno pretresalo v zadnjem času v občnih zborih, odborovih in odsekovih sejah, vendar se je konečno sklenilo, da ostane stvar še pri starem. Sicer bi bilo pa povišanje, če bi bil nasvet tudi obveljal, itak imelo veljavo še le za prihodnje leto odbor.

— (*Slavnost blagoslovljenja „Gorjanskega dôma“.*) K sporedu prijavljenem uže v zadnjih „Novicah“ dostavljamo še: Zunanji p. n. gostje se pripeljejo v Lesce ob 8 $\frac{1}{4}$ uri in gredó lahko naravnost v Gorje, kamor je dobre 1 $\frac{1}{2}$ ure peš hoda. Po slovesnosti do obeda si lahko ogledajo krasno okolico. Gledé obeda je opomniti, da naj se p. n. gostje gotovo oglasé do 13. t. m., ker bi se sicer utegnili zgoditi po reku „sero venientibus ossa“, kajti na deželi ni tako lahko 100 ali več ljudem postreči, kakor pa v mestu. Oglási p. n. gostov bodo tudi merilo pri naročevanju ladij za vožnjo po jezeru.

— (*† Gospod Anton Kersnik*), pravnik, brat deželnega poslanca, umrl je pretekli ponedeljek popoldne na Brdu po kratki mučni bolezni. — Smrt izredno nadepolnega mladenčca izbuja v vseh naših narodnih krogih žalost. — Mi pa bi pri tej priliki opozorili posebno naše mladenčce na vseučiliščih, naj sebi, svoji rodbini in narodu našemu na korist nikdar ne pozabijo čuvati in varovati neprecenljivega zdravja. — Prerano umrlemu sinu čislane in spoštovane Kersnikove rodbine pa bodi zemljica lahka!

— (*Toča.*) Dne 31. julija zvečer pobila je toča v bližini Kamnika dne 1. avgusta pa v krški okolici polje in oziroma vinograde.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. Ministerstvo izdalo je naredbo održavni pomoči za gališke, po povodnji poškodovane prebivalce, za kar si bode kasneje iskalo potrjenja državnega zbora. — Včerajšnja uradna „W. Z.“ proglašá lastnoročno pismo cesarjevo do ministra cesarske hiše grofa Kalnoky-a, v katerem se naroča, da se odpravijo one določbe v pravilih sv. Štefanovega, Leopoldovega in pa reda železne krone, po katerih je odlikovanemu dana pravica do plemenitega stanu ali tajnega svetništva. — Tukajšnje levičarsko časništvo se je zopet zeló hudovalo, ko je bila govorica o tem, da vlada tudi pri štajarskem vélikem posestvu podpira spravo, kar bi bilo levičarjem na škodo, še bolj pa so se hudovali, ko se je razglasilo, da na Gornjeavstrijskem vlada ne misli na kompromis med vélikimi posestniki. — Izrekoma je tarnal organ Chlumeckýjev, da se iz vsega razvidi, da vlada le tedaj zagovarja kompromise, kedar so v škodo liberalcev.

Štajarska. — Slovensko društvo razgláša svoj volilni oklic za volitev 8 poslancev za slovenske kmetijske občine štajarske, katere volijo dne 19. avgusta. Oklic naglašá, da so vsi priporočeni kandidati izbrani v volilnih shodih, da je zdaj prilika dana in dolžnost vsem Slovencem otresti se 23letnega nesrečnega gospodarstva nemških liberalcev, kateri nam nečejo priznati narodne enakopravnosti, in ne skrbé za zboljšanje stanja kmetijstva in obrtništva; priporočeni so sledeči kandidati za štajarski deželni zbor:

1. Za okraje: mariborski, št. lenartski in slovensko-bistriški gospoda baron **Goedl**, državni poslanec, in dr. **Franc Radač**, bivši deželni poslanec.

2. Za okraje ptujski in rogački: gospod **Božidar Raič**, državni poslanec.

3. Za okraje gornje-radgonski, ljutomerski in ormoški: gospod **Jožef Kukovec**, bivši deželni poslanec.

4. Za okraje mahrenberški, slovenje-graški in šoštanjski: gospod dr. **Jožef Šuc**, bivši deželni poslanec.

5. Za okraje celjski, konjiški, šmarijski, vranski, gornje-gradski in laški: gosp. **Mihael Vošnjak**, inženir, ravnatelj zaveze slovenskih posojilnic, gosp. dr. **Franc Dominkuš**, bivši deželni poslanec.

6. Za okraje sevnjski, brežiški in kozjanski: gospod **Franc Jerman**, c. kr. svetovalec in okr. komisar v pokoji.

Rusija. — V Varšavi prišli so na sled veliki zaroti zoper življenje carovo, kateremu je na čelu bil nek mirovni sodnik. Pripravljenega je bilo toliko streliva, da bi bili zarotniki razdejali vsako poslopje, v katerem se je mislilo, da si ga car more zbrati za stanovanjske. — Preiskava spravila je za vse te naklepe neovrgljive dokaze na dan in veliko zarotnikov, med njimi tudi odličnejših oseb, se je djalo v zapor in se še devajo dan za dnevom, kakor preiskovalnim organom prihajajo v roke dokazi zoper na novo zasledene zarotnike.

Angleška. — Konferenca zarad Egipta sklenila se je, potem ko je posvetovanje v več sejah pokazalo, da se Francoska in Angleška ne morete poravnati.

Francoska. — V Versail sklican je kongres, da odobri po ministerstvu predložene in po zbornicah odobrene premembe tamošnje ustave. — V kongresu nastal je velik vriš, ko je hotel ministerski predsednik predložiti premembe prej, kakor so bile izvršene volitve v oddelke. — Kongresu nasproti pa se je oglasil princ Napoleon v posebnem manifestu, v katerem zahteva, da vse ljudstvo glasuje o predloženih premembah. — Angleška „Times“ pripoveduje, da so se razgovori Francoske s Kitajsko raztrgali, da bode tedaj vojska, videti je, da je to Angleški po volji. — Kolera pojenjava — umira jih še po 8—16 na dan.

Žitna cena

v Ljubljani 30. julija 1884.

Hektoliter: pšenice domače 7 gold. 48 kr. — banaške 8 gold. 63 kr. — turšice 5 gold. 60 kr. — soršice 6 gold. 73 kr. — rži 5 gold. 20 kr. — ječmena 4 gold. 55 kr. — prosa 6 gold. 34 kr. — ajde 6 gold. 36 kr. — ovsa 3 gold. 57 kr. — Krompir 2 gold. 32 kr. 100 kilogramov.